

İSTİKLAL MARŞI

Korkma! Sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak,
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilal!
Kahraman ırkıma bir gül; ne bu şiddet, bu celal?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helal...
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım,
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım.
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım,
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbin afakını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
"Medeniyet" dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş! Yurduma alçakları uğratma sakın,
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana vadettiği günler Hakk'ın,
Kim bilir, belki yarın belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri "toprak" diyerek geçme, tanı,
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır atanı,
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak, toprağı sıksan şüheda.
Canı, cananı, bütün varımı alsın da Hüda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlahî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne namahrem eli.
Bu ezanlar, ki şehadetleri dinin temeli,
Ebedî, yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecdile bin secde eder, varsa taşım,
Her cerihamdan, İlahî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruhumücerret gibi yerden naaşım,
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilal!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helal.
Ebediyen sana yok, ırkıma yok izmihlal.
Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal.

Mehmet Akif ERSOY

İÇİNDEKİLER

KONU 1 - Sözcükte Anlam	04-14
KONU 2 - Sözcükler Arası Anlam İlişkileri	15-28
KONU 3 - Fiilimsiler (Eylemsiler).....	29-40
KONU 4 - Cümlede Anlam.....	41-62
KONU 5 - Geçiş ve Bağlantı İfadeleri	63-68
KONU 6 - Deyimler, Atasözleri ve Özdeyişler.....	69-80
KONU 7 - Cümlenin Öğeleri	81-96
KONU 8 - Cümlede Vurgu.....	97-104
KONU 9 - Fiilde (Eylemde) Çatı.....	105-114
KONU 10 - Metinde Anlam	115-174
KONU 11 - Sözel Mantık ve Muhakeme	175-190
KONU 12 - Cümle Türleri.....	191-206
KONU 13 - Yapısal Anlatım Bozuklukları	207-218
KONU 14 - Yazım Kuralları.....	219-248
KONU 15 - Noktalama İşaretleri	249-276
KONU 16 - Söz Sanatları	277-284
KONU 17 - Metin Türleri	285-298
KONU 18 - Görsel, Grafik, Tablo ve Kroki Okuma.....	299-332
Cevap Anahtarı.....	336

Sevgili Öğrenciler,

Kitabımızı hazırlarken **"İyi bir kaynak kitapta neler olmalı?"** sorusunu sorarak işe başladık. Bu soruyu yılların tecrübesiyle cevaplandırdık. Elinizde tuttuğunuz Türkçe Defterim adlı eser, işte tam da bu sorunun cevabıdır.

Bir **"öğretmen hassasiyetiyle"** hazırlanmış eserimizde güncel, kaliteli, odak noktaya hedeflenmiş, teknolojiye ve yeni nesle ayak uydurabilen cümleler bulacaksınız.

Bir dersi anlamamız ve kavramamız için size neler gerekir?

1. Konu anlatımı
2. Konu etkinliği
3. Konu testi

İşte sizlere **üçü bir arada** bir eser sunuyoruz.

Önce konu anlatımlarıyla konuyu öğrenecek, kısa notlarla konudaki dikkat edilecek noktaları hatırlayacaksınız. Daha sonra, öğrendiklerinizi kısa bellekten uzun belleğe aktarmak için pekiştirme etkinlikleri yapacaksınız. En sonunda da ne kadar öğrendiğinizi testlerle ölçeceksiniz.

Türkçe dersinin hedefleri; okuyabilen, eleştiren, yorumlayan, okuduğunu anlayan, anladığını çözümlen bireyler yetiştirmektir. Bu hedeflere, bu kaynakla çok daha kolay ulaşacaksınız.

Bu çalışmamız, yüz yüze ve canlı derslerinizde elinizden düşürmeyeceğiniz **"olmazsa olmaz"** bir kaynak olacaktır.

Hepinize başarılar dileriz.

Mustafa AYGÜN
(Eğitimci - Yazar)

KİTABİMİZDA NELER VAR?

METİNDE ANLAM

Konu 10

1 Metinde Konu **10 Metinde Karşılaştırma**
2 Metinde Başlık **11 Metinde Karakter**
3 Metinde Anahtar Sözcük **12 Metinde Yapı**
4 Metinde Ana Fikir **13 Anlatım Biçimleri**
5 Yardımcı Fikir **14 Düşünceli Geliştirme Yolları**
6 Şiirde Ana Duygu **15 Metinde Anlatıcı Türleri**
7 Metinde Soru-Cevap **16 Metinde Hikâye Unsurları**
8 Metinde Duyular **17 Metinde Duygular**
9 Metinde Dil ve Anlatım **18 Medya Metinleri**
19 Anlatım İkeleri

1. Metinde Konu
 • Yazarın üzerinde durduğu olay, durum ya da düşünce metnin konusunu oluşturur. Şiir için de aynı durum söz konusudur.

Metinde konunun temel özellikleri şunlardır:
 • Metnin tamamını kapsar.
 • Metinde üzerinde durulan olay, durum ya da kavramdır.

Metnin konusuna ilgili başlıca soru kalıpları şu şekildedir:
 • Yazar bu metinde neyi bahsediyor?
 • Yazar bu metinde ne anlatıyor?
 • Yazar bu metinden neyi bekliyor?
 • Bu metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?
 • Bu metinde aşağıdakilerin hangisinden söz edilmektedir?
 • Bu metinde ele alınan konu aşağıdakilerden hangisidir?

Öğrenim
 • Bazen başlamamız gereken bir işi bitirme cesaretine sahip olmadığımız hissedebiliriz. Bu yüzden de iş göçümüzde büyür. Böyle bir durumda yapmamız gereken iş, birkaç küçük parçaya bölerek işe ufak adımlarla başlamaktır. Böylece yapacağımız iş, bizim için yorucu ve sıkıcı olmaktan çıkacaktır. Ayrıca dikkatimiz dağılmadığı için de kendimizi işe daha iyi verebiliriz. Topunlağarak yapacağımız işte de başarı bizi bulacaktır.

Metin Konusu: Yapılacak işi küçük parçalara bölmeyen başarısızlık rolü.

Notlarım

Türkiye ÇOK Önemli! **CARI** **8. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM**

- Konunun kazanımına ait başlıklar "Kavram Haritaları" ile verilmiştir.
- Detaylı "Konu Anlatımı"na yer verilmiştir.
- Konu anlatım bölümü "Bil Bakalım!" ve "Notlarım" ile zenginleştirilmiştir.

METİNDE ANLAM

Konu 10

ETKİNLİK-1

Aşağıdaki metinlerin konusunun doğru verildiği kutucuğu bularak işaretleyiniz.

Türk sinemasında 1950'li yılların ilerisini açıklayacak bir kilit dönem olduğu (jude edilir. Seyirciye sürekli yakın olan, seyirciye arz talep ilişkisine girme sürecine ulaşmaya çalışan bir sinema olduğu söylenir. Bu dönemde halkın beğeneceği, kolay anlaşılabilir, aile filmleri, aşk filmleri, melodramlar üretilmiştir. Senarist ve yönetmenler çoğunlukla yapımcıya memnun edecek piyasadaki yerlerini sağlamlaştıracak filmler çekmişlerdir. Bu filmlerin büyük bölümü her türlü izleyiciye hitap edecek şekilde yapılmıştır.

1950'li yıllarda Türk sineması. **Türk sinemasının gelişimi.**

Arkeolojije ilgi duymak, iletişim çalışmaları ve özellikle de iletişim tarihi açısından önemlidir. Çünkü Göbeklitepe örneğinde olduğu gibi arkeoloji, insanlık tarihi ve doğayla ilgili iletişim hakkında genel kabul görmüş bilgiyi değiştirmekte önemli bir rol oynayabilir. Göbeklitepe'de gerçekleştirilen arkeolojik kazılara kadar hepimiz o şağdaki insanların zehirlenmeden yaşadıklarını düşünürdük. Bu yüzden onların açığı çıkarılan bilgilerdeki gibi bir zehir pratikinden ziyade avcı ve toplayıcı kabilesi için uygun iletişim süreçleri kurlarını beklerdik.

Göbeklitepe'de yaşayan insanların iletişimi. **Arkeoloji ve iletişim arasındaki ilişki.**

Kariyer, çalışılan mesleki yaşam boyunca geçirdiği aşamaları tanımlayan bir kavramdır. İnsan kaynakları yönetiminde kariyer kavramı, günlük yaşamda kullanılan anlamından biraz farklı bir içeriğe sahiptir. İlk olarak bireysel kariyerin aynı organizasyonda üstünlük için olması gerekmez. İş gücü piyasasına katılan her çalışanın kariyeri de başlamış olur. Bu kariyer süreci emekli olana kadar sürer. Bu iki aşama arasında yapılan işler, çalışılan şirketler ve üstlenilen pozisyonlar kariyer sürecini oluşturur.

Kariyerin tanımı. **Kariyerin önemi.**

Boşlukta yer kaplayan, hacmi, kütlesi ve eylemsizliği alan her şey madde denir. Maddenin şekil almış (şekillendirilmiş) hâline ise cisim denir. Her cisim maddedir fakat her madde cisim değildir. Örneğin altın bir madde iken altın bilezik bir cisimdir. Ağaç, bir bitti olarak madde özelliklerini taşıdığı gibi kurşun kalem ağaçtan elde edilen, şekil almış bir cisimdir. Cam bir madde iken cam bardak bir cisimdir.

Maddenin nelerden oluştuğu. **Madde ve cisim arasındaki fark.**

10 8. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM **CARI** **Türkiye ÇOK Önemli!**

Konu, kazanıma uygun "Etkinlikler"le pekiştirilmiştir.

FİİLİMSİLER (EYLEMSİLER)

Konu 3

1 Fillerin getirilen birtakım eklerle oluşturulan ve cümlede isim, sıfat, zarf görevinde bulunan sözcüklere fiilimsiler denir. **Aşağıda verilen cümlelerin hangisinde fiilimsi kullanılmıştır?**

A) İyi bir, güzel bir, doğruyu ara ama kusur arıma.
 B) Bahçedeki çiçekleri sulayıp kurumuş dallarını budadık.
 C) Arkadaşları kara yolunda kaza meydana gelmiş.
 D) Baharın rengarenk çiçekleri arasında resim yapıyor. Kitap okuyorum.

2 "Çocuk düğün" cümlesinde "düğün" sözcüğü çekimli bir fiildir ve cümlenin yüklemidir. "Düğüne çocuğu hastaneye götürdüler." cümlesinde ise "düğüne" sözcüğü fiil anlamını korumakla birlikte sıfat görevinde olduğu için "sıfat-fiil"dir. **Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil kullanılmıştır?**

A) Laf dinlemeyen çocuk yine ortaldığı birbirine katmıştı.
 B) Sevirek kitap okumanın zevki başkadır.
 C) Evin ıhtiyaçlarını tamamlamak için alışverişe çıktık.
 D) Gece gündüz demeden tıradı çalışarak kısa hazırlanıyorlar.

3 Bazı sözcükler isim-fiil eki aldığı hâlde kalıplaşarak bir varlığın, kavramın temil olur. Bunlar fiilimsiler olarak kabul edilebilir. Örneğin "Tavuklar dondurma işleminden sonra paketlenerek" cümlesindeki "dondurma" sözcüğü fiilimsidir. "Çilekli dondurma lisyonom" cümlesindeki "dondurma" sözcüğü ise isimdir. **Buna göre aşağıdakilerin hangisinde fiilimsi eki aldığı hâlede, kalıplaşarak bir varlığı veya kavramı karşılayan sözcük yoktur?**

A) Küçük çocuğa uyarımı hediye etmek istiyorduk.
 B) Pazar kahvaltısında mullaka etmek kızartıldı.
 C) Kayseri'den gelen misafirler bize kavurma getirdi.
 D) Fazla kilolarından kurtulmak için her sabah yürümeye karar verdim.

4 Fillerin getirilen "-ma, -ış, -mak" eklerini alarak cümlede isim görevinde kullanılan fiilimsiler isim-fiil olarak isimlendirilir. **Buna göre aşağıda verilen cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmamıştır?**

A) Ormanlık alanlarda ateş yakmak tehlikeli ve yasaktır.
 B) İstanbul'un sembolü olan minareler her yıl bir-raz daha azalıyor.
 C) Kitap okuma projeleri sayesinde tün denierdeki beşarın arttı.
 D) Hâkim Kurulu, maçın yınanması yönünde görüş bildirdi.

5 İsim-fiil eki olan "-ma/-me" ile fiilleri olumsuz fiil yapan "-ma/-me" kullanılmamıştır. **Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde "-ma/-me" ekinin işlevi diğerlerinden farklıdır?**

A) Galine, artık neye yarar?
 B) Aynalar, bakınayın yüzüme dik dik.
 C) Yaz tatilinde gitar çalmayı öğrenmişti.
 D) Azma pencereyi, perdeleri çek!

6 (I) Bir yarışının 206 kimeği varken yeni doğmuş bir bebeğin vücudunda yaklaşık 300 kemik ve kırkıktır bulunur. (II) Kırkıktır, bunun ve kulaklarımızda da bulunan yumuşak ve esnek bir dokudur. (III) Bebek büyüdükçe kırkıktır dokuları sertleşir, kemiklere dönüşür. (IV) Bu kemiklerin bir kısmı da zamanla birleşir, tek bir kemikçe dönüşür. **Bu metinde numaralanmış cümlelerden hangisinde fiilimsi kullanılmamıştır?**

A) I B) II C) III D) IV

Türkiye ÇOK Önemli! **CARI** **8. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM**

Öğrenme düzeyini ölçmek için kazanıma uygun "Konu Testleri"ne yer verilmiştir.

FİİLİMSİLER (EYLEMSİLER)

Konu 3

1 Sıfat-fiiller, cümlede çoğunlukla sıfat görevinde kullanılır. Ancak niyledikleri isim düştüğünde onun yerine geçerek bir isim gibi kullanılır yani adlaşmış sıfat-fiil olur. **Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde adlaşmış sıfat-fiil yoktur?**

A) Çalışanın yataında hakkı vardır.
 B) Kötü komşu insanı hacet sahibi eder.
 C) Ağlayanın malı güleneye hayretmez.
 D) Danışan dağı aşmış, danışmayan düz yolda şaşmış.

2 Sessiz gökten gelen oklara hedef. Oyusu ateşle silenen gergef. **Bu dizelerdeki fiilimsinin türce özdesi aşağıdakilerden hangisinde vardır?**

A) Yokuşlar kaybolur, çıkarız düze
 Kavuşuruz sonu gelmez gündüze
 B) Çobanın ummak dileken seması ökselere;
 Ayağım takılıyor yordaki gölgelere.
 C) Ruhuma selip de kalıpta dondurmuşlar;
 Onu İstanbul diye toprağa kondurmuşlar.
 D) Yolu tam deneken arkana bak da,
 Koşede bir lahtı kalıver gitsin!

3 Zarf-fiiller cümleye zaman veya durum anlamını katabilir. **Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde zarf-fiil, cümleye zaman anlamı katmıştır?**

A) Göydordam, gurbetli gönümlü dünya dıya,
 Ulukıyla yarıldan Ota Anadolu'ya
 B) Başını kalbarak boylu dırınyoru
 Göker buldınayor, rüzgâr serinliyordu
 C) Serpilmeye başladı bir yağmur ince ince,
 Son yokuş notkasından düzluğe çevirdi
 D) Sokaktayım; kimsesiz bir sokak ortasında.
 Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum

4 Aynı ekleri alababiklerini için sıfat-fiillerde çekimli fiiller karıştırılabilir. Bu farkı görebilmek için birbiriyle karıştırılmaması için arlamaya ve sözcüğün hangi görevde kullanıldığına bakmamız gerekir. **Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde sıfat-fiil yoktur?**

A) Kısımını gömleklerini ölüyepe dola baktırdı.
 B) Bostandaki kızarmış domatesleri bir tepsiye toplayıp eve taşıdık.
 C) Yağmurda ıslanmış ayakkabılarla yürünmekle zorluk taşıyoruz.
 D) Otamdaki çarşeye rızgârın etkisiyle kırılmış, bütün camlar parçalanmış.

5 Kiyıda şeffaf görünün denir. **Örnekteki** turluk-az, daha sonra mavi ve lacivert olur. **ii. Veda etmeden güldünüz tüm aileyi denenden eskiledi.** **iii. Çalar saat bozulunca sabahın erken uyanmada güçlü yayıyorum.** **Bu cümlelerdeki altı çizili fiilimsilerin türleri aşağıdakilerin hangisinde sırtazda doğru olarak verilmiştir?**

A) İsm-fiil, Zarf-fiil, Zarf-fiil
 B) Zarf-fiil, Sıfat-fiil, İsm-fiil
 C) Zarf-fiil, İsm-fiil, Sıfat-fiil
 D) Sıfat-fiil, Sıfat-fiil, İsm-fiil

6 Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin hangisinde "-miş" ekinin görevi diğerlerinden farklıdır?

A) Eskiğin kıyafetleri deşenlenerek tasarruf sağlıyabildiğin.
 B) Tüm camları yıkamış, avli temizlemiş.
 C) Anem pırasalamış emmekten köffe yapmış.
 D) Yazdaki kurumuş çiçekleri temizledi.

10 8. SINIF TÜRKÇE DEFTERİM **CARI** **Türkiye ÇOK Önemli!**

Öğrenme düzeyini ölçmek için kazanıma uygun "Konu Testleri"ne yer verilmiştir.